

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Bank (...) spółki akcyjnej w W. kwoty 15 500zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 lipca 2017r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu, wskazał, że na skutek nieprawidłowej weryfikacji osoby uprawnionej, doszło do złożenia i wykonania dyspozycji na rachunkach powoda prowadzonych przez pozwaną, powodując szkodę w mieniu powódki na kwotę 15 500zł.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, pozwana podniosła, że pracownik banku, wbrew twierdzeniom pozwu, dochował należytej staranności podczas weryfikacji dokumentacji przedłożonej przez osobę, która stawiała się w oddziale, wobec przedłożenia podpisanych dokumentów, co uprawniało ją do dysponowania środkami na rachunku powódki.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 28 lutego 2017 r. odbyło się w sposób nieprawidłowy nadzwyczajne zgromadzenie wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w trakcie którego mniejszościowy wspólnik, zawieszony w prawach, podjął samodzielnie, niezgodnie z przepisami prawa uchwałę nr 1 w przedmiocie odwołania M. P. (1) (również zawieszony w prawach wspólnika) z funkcji Prezesa Zarządu oraz z zarządu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. oraz o powołaniu M. G. (1) (primo voto P.) do zarządu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako Prezesa Zarządu.

Podpis pod protokołem złożyła M. G. (1).

Bezsporne, a nadto dowód:

- protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 28 lutego 2017 r. wraz z uchwałą k. 71.

Postanowieniem z dnia 27 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy w sprawie(...) z powództwa M. P. (1), przeciwko powodowej spółce, udzielił M. P. (1) zabezpieczenia powództwa poprzez zawieszenie postępowania przed tutejszym Sądem- (...) w przedmiocie wniosku o zmianę danych w rejestrze powódki na podstawie uchwały nr 1 z dnia 28 lutego 2017 r.

Dowód:

- postanowienie z dnia 27 czerwca 2017 r. k. 42.

Dnia 26 lipca 2017 r. M. G. (1), nieujawniony w KRS wspólnik powódki, okazując podjętą przez siebie uchwałę nr 1 z dnia 28 lutego 2017 r, stawiała się w oddziale pozwanego banku (pop. Bank (...)), gdzie dokonała przewalutowania kwoty 14 753,81 zł z rachunku nr (...) prowadzonego dla spółki w euro na rachunek spółki prowadzony w złotych nr (...).

Następnie M. G. (1) złożyła dyspozycję przelewu kwoty 15 500zł na rachunek G. T..

W tym okresie prezesem zarządu oraz jedyną osobą uprawnioną do reprezentacji powódki była M. P. (1).

Nadto wniosek o zmianę danych w KRS nie został nigdy zrealizowany.

Dowód:

- odpis KRS powódki k. 24-31, 72-74;
- potwierdzenia operacji k. 32;
- potwierdzenie przelewu k. 107;
- odpis KRS pozwanej k. 62-70;
- regulamin kont dla firm k. 95-106;
- wzory podpisów k. 109.

Pismem z dnia 1 sierpnia 2017 r. powódka wezwała poprzednika prawnego pozwanej do zwrotu kwoty 15 500 zł, wstrzymania realizacji wszelkich płatności zatwierdzonych przez M. G. (1) lub M. P. (2) i osoby przez nią umocowane, w tym G. T. i A. S., a także do wskazania osoby, która autoryzowała dokonanie transakcji.

Dowód:

- pismo z dnia 1 sierpnia 2017 r. k. 33;

Postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2017 r. wydanym w sprawie VIII GC 182/17 Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy, w sprawie z powództwa M. P. (1) przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., udzielił zabezpieczenia powództwa poprzez wstrzymanie skuteczności uchwały nr 1 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników powódki z dnia 28 lutego 2017 r.

Dowód:

- postanowienie z dnia 10 sierpnia 2017 r. k. 38-39, 43-45.

Pismem z dnia 17 sierpnia 2017 r. poprzednik prawny pozwanej, odmówił zwrotu spornej kwoty, wskazując na prawidłowe przeprowadzenie weryfikacji osoby M. G. (1), na podstawie przedłożonych i podpisanych przez wspólnika spółki dokumentów.

Dowód:

- pismo z dnia 17 sierpnia 2017 r. k. 36.

Pismem z dnia 4 października 2017 r. powódka wezwała poprzednika prawnego pozwanej do odebrania dostępu do rachunku bankowego M. G. (1) jako osobie nieuprawnionej i przywrócenia dostępu do rachunku M. P. (1) a także do zwrotu środków wypłaconych przez nieuprawnione do tego osoby, przedkładając postanowienie Sadu Okręgowego w Szczecinie z dnia 10 sierpnia 2017 r. wydane w sprawie (...)

Dowód:

- pismo z dnia 4 października 2017 r. k. 37.

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy w sprawie VIII GC stwierdził nieistnienie uchwały nr 1 wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. z dnia 28 lutego 2017 r., odwołującą M. P. (1) z funkcji Prezesa Zarządu oraz z Zarządu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i powołującą M. G. (1) (primo voto P.) do Zarządu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako Prezesa Zarządu”.

Dowód:

- wyrok z dnia 22 lutego 2019 r. k. 46.

Postanowieniem z dnia 30 maja 2019 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie XIII Wydział Gospodarczy KRS w sprawie SZ XIII Ns-Rej. KRS (...), oddalił wniosek M. G. (1) o wpis zmiany do rejestru przedsiębiorców.

Dowód:

- postanowienie z dnia 30 maja 2019 r. k. 48.

Pismem z dnia 19 czerwca 2019 r. powódka wezwała poprzednika prawnego pozwanej do zwrotu kwoty 15 500 zł w jej oryginalnej wysokości i walucie wraz z odsetkami od dnia ich dokonania, powołując się na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie XIII Wydziału KRS z dnia 30 maja 2019 r. stwierdzającego nieistnienie uchwały nr 1 z dnia 28 lutego 2017 r.

Dowód:

- pismo z dnia 19 czerwca 2019 r. k. 40.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo okazało się uzasadnione w całości.

Wyrok wydano w trybie art. 15 z.zs² ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...), innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020.374 ze zm.), uwagi na przeprowadzenie całości postępowania dowodowego opartego o dokumenty.

Podstawą prawną dochodzonego roszczenia była art. 725 kc przez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych.

Art. 46 ust. 1 z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, zgodnie z którym 1. Z zastrzeżeniem art. 44 ust. 2, w przypadku wystąpienia nieautoryzowanej transakcji płatniczej dostawca płatnika niezwłocznie, nie później jednak niż do końca dnia roboczego następującego po dniu stwierdzenia wystąpienia nieautoryzowanej transakcji, którą został obciążony rachunek płatnika, lub po dniu otrzymania stosownego zgłoszenia, zwraca płatnikowi kwotę nieautoryzowanej transakcji płatniczej, z wyjątkiem przypadku gdy dostawca płatnika ma uzasadnione i należycie udokumentowane podstawy, aby podejrzewać oszustwo, i poinformuje o tym w formie pisemnej organy powołane do ścigania przestępstw. W przypadku gdy płatnik korzysta z rachunku płatniczego, dostawca płatnika przywraca obciążony rachunek płatniczy do stanu, jaki istniałby, gdyby nie miała miejsca nieautoryzowana transakcja płatnicza. Data waluty w odniesieniu do uznania rachunku płatniczego płatnika nie może być późniejsza od daty obciążenia tą kwotą.

Nadto art. 50 i 65 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe – odpowiednio - Posiadacz rachunku bankowego dysponuje swobodnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku. W umowie z bankiem mogą być zawarte postanowienia ograniczające swobodę dysponowania tymi środkami. 2. Bank dokłada szczególnej staranności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przechowywanych środków pieniężnych - oraz bank dokonujący wypłat z rachunku bankowego jest obowiązany sprawdzić autentyczność i prawidłowość formalną dokumentu stanowiącego podstawę do wypłaty oraz tożsamość osoby dającej zlecenie.

W sprawie między stronami nie sporny był cały stan faktyczny, w szczególności dokonanie przez M. G. (2) wypłaty środków w kwocie 15500 zł z rachunku powoda, na rzecz G. T., rodzaj okazanych pracownikowi pozwanego, dokumentów, jak i zapadłe w związku ze sprawą orzeczenia sądów.

Spór między stronami dotyczył interpretacji stanu faktycznego, w szczególności w zakresie możliwości wypłaty kwoty 15500 zł na podstawie przedłożonych dokumentów, jak i prawidłowości działania pozwanej w świetle przepisów prawa oraz przedawnienia roszczenia.

Należy przypomnieć, że umowa rachunku bankowego pełni m.in. funkcję umożliwiającą posiadaczowi gromadzenie środków pieniężnych. Z chwilą jednak ich złożenia na rachunku, stając się one własnością banku, który jednak jest zobowiązany do ich zwrotu posiadaczowi rachunku na każde jego żądanie. Dlatego więc wypłata środków osobie nieuprawnionej zostaje zawsze dokonana na szkodę banku, zaś posiadacz zachowuje roszczenie o wypłatę oddanych na przechowanie pieniędzy.

Mając więc na uwadze, że powód dochodził swojej należności właśnie z tytułu wiążącej go z pozwanymi umowy rachunku bankowego, nie miało w sprawie znaczenia czy pozwany dochował wymaganej od niego staranności. Umowa w zakresie zwrotu środków ma bowiem charakter rezultatu, a nie starannego działania. Skoro więc powód wykazał za pomocą prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22 lutego 2019r. stwierdzającego nieistnienie uchwały nr 1, że to nie on, lecz osoba nieuprawniona pomniejszyła środki zapisane na jego rachunku, to nadal ma prawo żądania ich zwrotu przez pozwanego. Tożsame stanowisko zajęł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 maja 1999 r. (III CKN 196/98) wypłacenie przez bank wkładu zgromadzonego na rachunku oszczędnościowym stwierdzonym imienną książeczką oszczędnościową osobie nieuprawnionej do odbioru wkładu nie zwalnia banku z zobowiązania wobec posiadacza rachunku.

W tym kontekście to czy pozwana uchybiła (co zdaniem sądu miało miejsce) czy też nie obowiązkowi starannego działania i czy powódka poniosła w związku z tym szkodę, nie ma znaczenia. Podobnie jak to do kogo środki ostatecznie trafiły. W tym miejscu należy wskazać, że uznano, iż pozwany nie wykazał aby przelane środki zaspokoily wierzyciela powoda. Zgłoszone na tą okoliczność dowody z przesłuchania świadków zostały oddalone jako spóźnione- zostały zgłoszone dopiero w piśmie z 10.02.2020r., w sytuacji gdy powinny i mogły być zgłoszone w sprzeciwie. Nadto ich przeprowadzenie nie miało dla rozstrzygnięcia żadnego znaczenia. Skoro wykazano, że środki powódki zostały wypłacone na polecenie osoby nieuprawnionej, to nie ma znaczenia czy starała się wykonać umowę poprawnie. Powód nie dochodził odszkodowania, w związku z nieprawidłowym wykonaniem umowy, gdzie rodzaj odpowiedzialności i jej powstanie mogłyby mieć znaczenia.

Tym mniej rozważono również czy pozwany dochował należytej staranności w wykonaniu umowy. Na banku spoczywa – niejako podwójny obowiązek dbałości o zdeponowane środki i sposób dysponowania nimi, celem zabezpieczenia swoich własnych interesów, jak i interesów posiadacza rachunku. Ustalając czy pozwany był uprawniony, czy też zobowiązany do wypłaty środków zdeponowanych na rachunku bankowym powoda, na zlecenie M. G. (1), należało ponownie wskazać, że pozwany zobowiązany był sprawdzić autentyczność i prawidłowość formalną dokumentu stanowiącego podstawę do wypłaty oraz tożsamość osoby dającej zlecenie. Tym samym z chwilą gdy do pozwanej stawiała się M. G. (1) pracownik banku był zobowiązany nie tylko do sporządzenia kopii okazanego dokumentu, ale sprawdzenia go pod względem prawidłowości formalnej. Zdaniem sądu pozwany nie dopełnił tego obowiązku. Wbrew twierdzeniom pozwanego, 26 lipca 2017 r. w KRS ujawniono wyłącznie jednego (...) spółki – (...) – oraz również ją jako prezesa zarządu. Tym samym pozwany nie zweryfikował w ogóle czy istotnie M. G. (1) była w tamtym czasie współnikiem powoda, czy poza współnikiem ujawnionym w KRS są jeszcze inni współnicy, których udział w gromadzeniu byłoby konieczny, a tym samym czy na nadzwyczajnych zgłoszeniu istotnie reprezentowany był cały kapitał zakładowy. Pozwany twierząc więc, że pracownik dysponujący jedynie protokołem NZW i odpisem KRS prawidłowo zweryfikował autentyczność i prawidłowość formalną dokumenty, nie miał racji. W rzeczywistości pracownik pozwanej nie wiedział nawet (a co najmniej nie zostało to przez pozwanego wykazane) czy M. G. (1) istotnie jest współnikiem spółki i z jakim udziałem. Nadto trudno również uznać za wystarczający dowód na okoliczność prawidłowości formalnej uchwały i prawidłowego działania pozwanej, dysponowanie przez pozwaną wzorem podpisów z 2014r. osób uprawnionych do reprezentacji pozwanej. Po pierwsze nie widnieje tam ani wzór podpisu, ani prawidłowe dane M. G. (1). Z karty wynika jedynie, wzór podpisu nazwiskiem M. P. (2) (później G.). Po

drugie ówczesna reprezentacja M. P. (2) (później G.) miała wynikać z jej członkostwa w zarządzie, a nie jako współnika, czy nawet pełnomocnika. W chwili zaś dysponowania wypłatą, M. P. (2) (G.) nie widniała w KRS jako członek zarządu.

Przepis art. 65 prawa bankowego nakładał na pozwanego obowiązek sprawdzenia dokumentu nie tylko pod względem prawidłowej „formy”, ale prawidłowości „formalnej”. Pozwany był więc zobowiązany co najmniej podjąć starania celem ustalenia czy pod względem formalnym możliwe było podjęcie przedkładanej uchwały, a więc czy istotnie obecni byli wszyscy uprawnieni współnicy powoda i czy istotnie reprezentowali cały kapitał. Formalne przesłanki wydania uchwały przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością są jasno wyartykułowane w przepisach prawa powszechnie obowiązującego – w tym art. 240 ksh. Tym samym nie sposób uznać, że sprawdzenie tych przesłanek (nie wątpliwie mieszczących się w zakresie formalnej poprawności) stanowiłoby nadzwyczajną czynności pozwanego. Gdyby więc pozwany podjął działania celem sprawdzenia formalnej poprawności uchwały, w tym ustalenia współników spółki, uprawnionych do udziału w zgromadzeniu (np. poprzez sprawdzenie w Wydziale KRS, kontakt z osobami do tej pory reprezentującymi spółkę) ustaliliby, że już w dniu 27 czerwca 2017r. (miesiąc przed stawieniem się M. G. u pozwanego) Sąd Okręgowy w Szczecinie zawiesił postępowanie dotyczące zarejestrowania M. G. (1) jako prezesa powodowej spółki na podstawie przedkładanej przez nią uchwały. Nadto sprawdzając (np. przez kontakt z dotychczasowym reprezentantem) czy istotnie większościowy współnik – M. P. (1) – nadal jest zawieszona w prawach, ustaliliby, że 16 czerwca 2017r. została odwieszona w prawach współnika.

Tymczasem pozwany nie podjął jakichkolwiek czynności celem sprawdzenia dokumentu. Z pewnością nie zweryfikował również zgodności podpisu z posiadaną kartą identyfikacyjną, skoro na karcie (o czym była już mowa) widniał odmienny od złożonego na uchwale podpis M. G. (1) (P.). W tym miejscu trzeba podkreślić, że zgodnie z art. 50 ust. 3 prawa bankowego bank dokłada szczególnej staranności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przechowywanych środków pieniężnych. Na bank został więc nałożony nie tylko obowiązek starannego działania – charakterystyczny dla podmiotów profesjonalnych – lecz i obowiązek idący znacznie dalej, gdyż kwalifikujący staranność jako „szczególną”. Zdaniem sądu pozwany z całą pewnością nie podjął szczególnych środków, celem prawidłowej weryfikacji formalnej przedłożonego dokumentu. Stanowisko w zakresie podwyższonych wymagań wobec banku w zakresie dysponowania zdeponowanymi środkami, wynika nie tylko z szeregu ww. przepisów, lecz i potwierdzają je liczne orzeczenia sądów powszechnych i Najwyższego. Bank zobowiązany jest zapewnić bezpieczeństwo środków, przy czym wykonanie tego obowiązku to także, poza bezpieczeństwem majątkowym i osobistym, zapewnienie wypłaty środków do rąk osoby uprawnionej. Zawodowy charakter działalności oraz jej specyfika związana z przechowywaniem i dysponowaniem środkami pieniężnymi kontrahenta wymaga stosowania podwyższonego miernika staranności. (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2005 r. II CK 201/05).

Trzeba także podkreślić, że fakt braku precyzyjnych, szczegółowych reguł dotyczących sposobu weryfikacji składanych dokumentów, nie tylko nie może stanowić usprawiedliwienia dla zaniechań pozwanego, lecz wręcz stanowi dodatkową przesłankę jego odpowiedzialności. Pomijając już nawet wizerunkową niepoprawność wskazywania na brak właściwych procedur banku, to z pewnością nie może on obciążać posiadacza rachunku (powoda). Podobnie jak brak właściwego wyszkolenia pracowników. Skoro, jak zaznaczył pozwany, pracownik wykonujący polecenie przelewu nie był prawnikiem, to pozwany winien zatrudniać bądź to innych pracowników, celem prawidłowego wykonywania prawa powszechnie obowiązującego, bądź prowadzić odpowiednie szkolenia, bądź wprowadzić właśnie odpowiednie reguły konsultacji w tego rodzaju sprawach.

Nadto nietrafny był zarzut w zakresie przedawnienia. Zdaniem sądy art. 731 kc, nie odnosi się i nie może odnosić się do roszczenie o zwrot zdemontowanych na rachunku środków, gdyż byłoby to sprzeczne z istotą umowy. Posiadacz może bowiem żądać wydania środków w każdym czasie. Tym niemniej nawet przy koncepcji zaprezentowanej przez pozwanego do przedawnienia by nie doszło. Uznano, że pozew został złożony skutecznie z dniem 24.07.2019r. (stempel na kopercie), gdyż jego braki zostały uzupełnione w terminie. Od czasu dokonania transakcji w dniu 26.07.2017r. nie minęły więc jeszcze 2 lata, stanowiące termin przedawnienia.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 kc, a o kosztach art. 98 kpc.